

Mokinių ir jų tėvų nuomonės apie mokyklos veiklą tyrimas: pamoka mokinio akimis

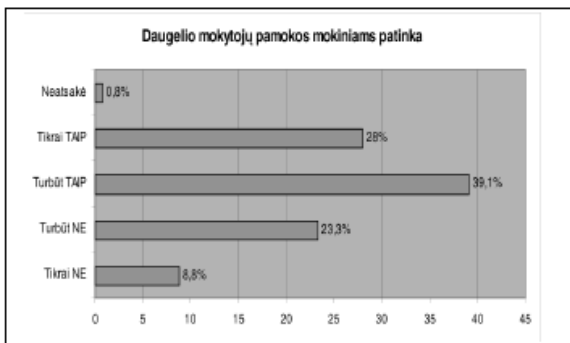
Mokinių ir jų tėvų nuomonės apie įvairių mokyklos veiklos sričių vertinimus tiriamos prieš mokyklų veiklos kokybės išorės vertinimus. Pasinaudojant nuomonių tyrimo duomenimis, šiame straipsnyje mėginama atskleisti, kokią pamoką dažniausiai mato mokiniai, t.y. kaip mokiniai supranta pamokos organizavimą, mokymo ir mokymosi kokybę, krūvius bei kokie santykiai su mokytojais dažniausiai vyrauja pamokoje.

Norint objektyviau pateikti situaciją nagrinėtose mokyklose, buvo remiamasi nuomonių tyrimo kiekybiniais duomenimis (respondentų atsakymų pasiskirstymas procentais) ir kokybiniais duomenimis (geriausiai (X mokykla) arba prasčiausiai (Y mokykla) vertintų skirtingų mokyklų išorės vertinimo ataskaitomis). Taip pat atsižvelgiama ir į mokyklų kontekstinę informaciją (mokyklos tipas, lokalizacija, mokinių pasiskirstymas

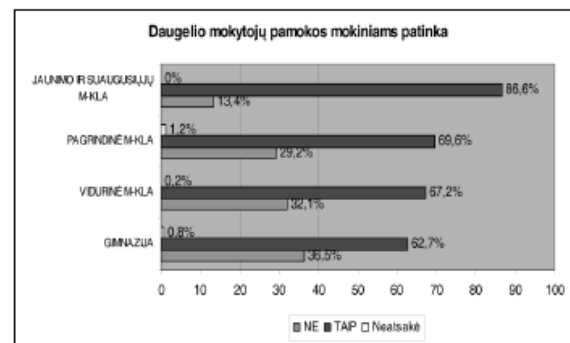
pagal klases ir mokymosi pasiekimus), kuri pateikta informacinio leidinio „Švietimo naujienos“ 2009 m. Nr. 11 (286).

PAMOKA

67,1 proc. mokinių teigia, kad pamokos jiems patinka, nes paprastai mokytojai veda įdomias ir įvairias pamokas (1 diagrama). Pamokos daugiausia patinka gerai (69,3 proc.) ir labai gerai (69,4 proc.) besimokantiems mokiniams, mokiniams iš jaunimo ir suaugusiųjų mokyklų (86,6 proc.) bei iš miesteliuose ir kaimuose esančių mokyklų (69,5 proc.). Pačios neįdomiausios pamokos, mokinių nuomone, yra gimnazijose (36,5 proc. gimnazistų mano, kad pamokos nėra įdomios) (2 diagrama).

1 diagrama

2 diagrama

Norint išsiaiškinti, kodėl vieniems mokiniams pamokos patinka, kitiems nepatinka, buvo nagrinėjamos X ir Y mokyklų išorės vertinimo ataskaitos. Iš ataskaitų matyti, kad dažniausiai pamokos mokiniams patinka, kai mokytojai rūpinasi savo mo-

kiniais, stengiasi sudominti ir aktyviai įtraukti į veiklą pamokoje. Pamokos mokinių nesudomina, kai mokytojai neatsižvelgia į jų galimybes ir poreikius, naudoja tradicinius ugdymo metodus, neskatinančius mokinių aktyvumo ir tobulėjimo.

X mokykla		Y mokykla
<ul style="list-style-type: none"> Sėkmingai teikiama pagalba specialiųjų ugdymosi poreikių mokiniams, jų įtraukimas į veiklas, teikiamos kitokios užduotys. Lengva įsilieti į mokyklos bendruomenę, geri mokytojai, vykdomi įdomūs projektai. Mokytojai stengiasi, kad mokiniai būtų sudominti pamokų tema, aktyviai įtraukti į veiklą ir atliktų jiems skiriamas užduotis. 	Pamokos mokiniams patinka	<ul style="list-style-type: none"> Mokykloje nepakankamai dėmesio skiriama gabių, specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių mokymosi pasiekimams gerinti. Pamokose naudojamos tradicinės ugdymo formos (savarankiškas mokinių darbas, mokytojo aiškinimas), kurios neskatina mokinio tobulinti savo įgūdžių, nesudomina. Pamokos monotoniškos. Daliai mokinių trūksta atsakomybės mokantis: dažnai vėluoja, ne visada atlieka namų darbus, ne visada dirba klasėje.

PAMOKOS ORGANIZAVIMAS

Kiekvienas mokytojas planuoja savo ir mokinių veiklą, pritaiko ugdymo turinį, savaip organizuoja mokinių darbą pamokoje, kad kiekvienas mokinytys įgytų žinių ir ugdytųsi kompetencijas, būtinas tolesniam mokymuisi, prasmingam gyvenimui. Mokytojai stengiasi atsižvelgti ir į mokinių nuomones, tačiau kas ir kaip vyks pamokose, vis dėlto dažniausiai nusprendžia mokytojai. Pamokose mokytojai dažniausiai naudoja ne interpretacines, o reprodukcinės ugdymo(si) strategijas (kuo daugiau skatinama įsiminti ir atkartoti, retai – analizuoti, integruoti).

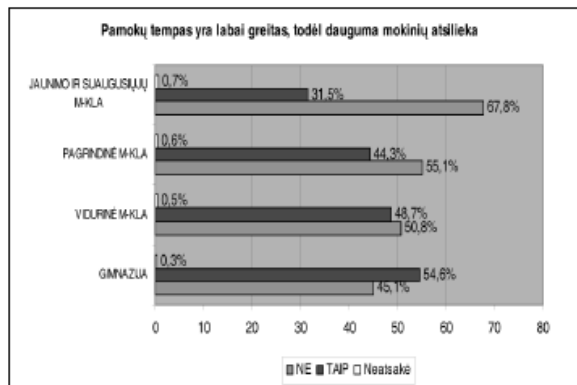
Tai, kad mokytojai reaguoja į mokinių nuomones, pažymėjo 59,6 proc. mokinių, daugiausia gerai (62,4 proc.) ir labai gerai

(65,6 proc.) besimokantys, jaunimo ir suaugusiųjų mokyklų mokiniai (75,2 proc.) bei kaimo vietovėse (60,1 proc.) gyvenantys mokiniai. Mokinių nuomone, dažniausiai gimnazijose ir vidurinėse mokyklose mokytojai nereaguoja į mokinių išsakomas nuomones (atitinkamai 40,4 proc. ir 40,9 proc. mokinių). Taip pat žemus mokymosi pasiekimus turintys (62,7 proc.), gimnazijų (58,7 proc.) ir miestuose esančių mokyklų (59 proc.) mokiniai yra įsitikinę, jog kas ir kaip vyks pamokose, sprendžia vien tik mokytojai.

Išorės vertinimo ataskaitose fiksuota, kad mokiniai džiaugiasi, kai yra išklausa jų nuomonė, pageidavimai, siūlymai. Tačiau dauguma pamokų vyksta mokymo paradigmoje. Pamokos centre dažniausiai yra mokytojas, mokomoji veikla skiriama per-

teikti žinias, dažniausiai naudojami tradiciniai mokymo metodai: mokinių savarankiškas darbas, rašymas, skaitymas, žinių atkartinimas, mokytojo aiškinimas, demonstravimas, pokalbis su visa klase. Požiūris į mokinius, kaip asmenybes, galinčias duoti naujų idėjų, kurioms suteikiama teisė rinktis iš kelių alternaty-

vų, daryti poveikį savo ugdymuisi, mokytis bendradarbiaujant, tyrinėjant, interpretuojant, diskutuojant, šalies mokyklose dar nedažnas reiškinys. Iš čia pateiktų diagramų galima matyti, kad dalies mokinių dabartinis ugdymo procesas netenkina, jiems reikalingos kitokios ugdymo formos, metodai, veiklos.

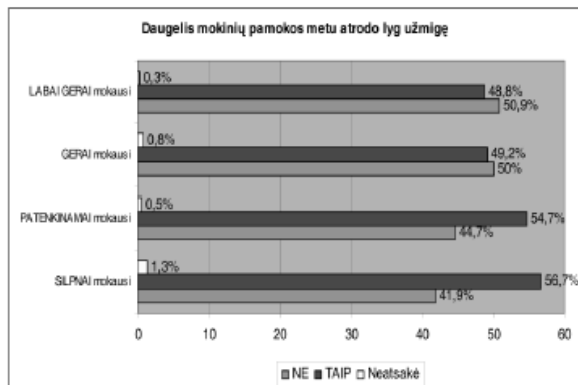

3 diagrama

Mokytojai, planuodami savo veiklą, stengiasi efektyviai organizuoti mokinių darbą ir sukurti darbingą klimatą pamokoje. Pusė vidurinių mokyklų mokinių (50,8 proc.) teigia, jog pamokų tempas nėra labai greitas, todėl jie spėja atlikti pateiktas užduotis. 54,6 proc. mokinių iš gimnazijų mano, jog per pamokas kai kurie mokiniai atsilieka, nes pamokų tempas yra per greitas. Jaunimo ir suaugusiųjų mokyklų mokiniai (67,8 proc.) pamokų tempu yra patenkinti daugiausia (3 diagrama). Nagrinėjant tyrimo duomenis pagal lokalizaciją, dažniausiai miestuose esančių mokyklų mokiniai (52,4 proc.) pažymėjo, kad pamokų tempas yra per greitas. Tuo tarpu mokinių tėvai (67,1 proc.) yra įsitikinę, kad mokytojai sugeba prisiderinti prie vaikų mokymosi tempo.

Dauguma mokinių (87,2 proc.) teigia, jog mokytojai skatina jų aktyvumą pamokoje. Tai ypač pastebi gerai (88,1 proc.) ir labai gerai (87,5 proc.) besimokantys mokiniai, jaunimo ir suaugusiųjų mokyklų (90,6 proc.), pagrindinių mokyklų (88,5 proc.) mokiniai ir mokiniai iš kaimo vietovėse esančių mokyklų (88 proc.).

Mokytojai turėtų rimčiau ruošti pamokoms, kad jos būtų įdomesnės – taip teigė 61,1 proc. mokinių. Šiek tiek daugiau nei pusė mokinių (51,5 proc.) pastebi, kad daugelis jų pamokos metu atrodo „lyg užmigę“. Žemus pasiekimus turintys mokiniai (56,7 proc.), gimnazistai (53,5 proc.) ir didmiesčių mokyklų mokiniai (53,5 proc.) teigia, jog jų bendraklasiai dažnai nesugeba koncentruoti savo dėmesio, pamokoje pasidaro neaktyvūs, „lyg užmigę“ ar nuobodžiaujantys (4 diagrama). Tikėtina, jog žemus mokymosi pasiekimus turintiems mokiniams pamokoje pasidaro nuobodu, nes ne visada spėja

4 diagrama

dirbti su bendraklasiais; gimnazistams, – nes turi per didelius mokymosi krūvius ir dėl to labai pavargsta; didmiesčių mokyklų mokiniams, – nes mokytojai nespėja skirti dėmesio kiekvienam mokiniui.

Išorės vertinimų metu pastebėta, kad mokytojų kasdienės veiklos planavimas ne visada yra veiksmingas. Mokytojai per dažnai naudoja tradicinius mokymo metodus ir per mažai taiko mokymosi bendradarbiaujant strategiją, kuri skatintų mokinių tarpusavio supratimą, ryšius ir asmenybės augimą. Kad pamokos mokiniams būtų įdomesnės, mokytojams reikėtų tikslingai suplanuoti kasdienę veiklą, kuri leistų kryptingiau organizuoti ugdymo procesą, motyvuotų rinktis įvairesnius ir veiksmingesnius ugdymo metodus ir priemones, o tradicinius mokymo metodus papildyti skatinančiais aktyviau dalyvauti mokymo(si) procese metodais.

Analizuojant X ir Y mokyklų išorės vertinimo ataskaitas paaiškėjo, kad Y mokykloje mokytojai dažniausiai ir naudoja tradicinius mokymo metodus, pamokose vyrauja mokytojo monologas, mokytojai retai skatina mokinių motyvaciją ir aktyvumą, nedažnai atsižvelgia į mokinių galimybes ir poreikius. Kaip priešprieša Y mokyklai pateikiama X mokykla, kurioje naudojami veiksmingai mokinius aktyvinantys, jų iniciatyvumą ir bendradarbiavimą skatinantys metodai. Šių metodų naudojimas pamokose, pritaikant anksčiau įgytas žinias bei gyvenimo praktiką, sustiprina mokinių mokymosi motyvaciją, padidina atsakomybę už mokymosi rezultatus, formuoja tvirtesnius mokinių bendravimo ir bendradarbiavimo įgūdžius bei sukuria patrauklesnę mokymosi aplinką ir įdomias pamokas mokiniams.

X mokykla		Y mokykla
<ul style="list-style-type: none"> Mokytojai stengiasi kurti patrauklią mokymosi aplinką ir palaikyti bei stiprinti mokinių mokymosi motyvaciją, dažniausiai užduotis sieja su mokinių turimomis žiniomis ir jų gyvenimiška patirtimi. Dalis mokytojų naudoja aktyviuosius mokymo metodus, pratina mokinius pritaikyti turimas žinias to paties ar kito dalyko pamokose. Dauguma mokinių nori mokytis, per pamokas yra aktyvūs, dalyvauja aiškinantis naują pamokos temą, atsakinėdami pritaiko anksčiau įgytas žinias, pasitiki savimi ir įsitraukia į darbą. 	<p>Mokytojai skatina mus pamokose būti aktyviais</p>	<ul style="list-style-type: none"> Dalis mokytojų tinkamai pritaiko ugdomosios veiklos formas (strategijas, būdus, metodus, užduotis) mokinių mokymosi motyvams skatinti ir jų aktyvumui didinti. Mokykloje neskiriamas pakankamas dėmesys mokinių mokymosi stiliumi nustatyti, darbo būdams, metodams, užduotims parinkti pagal mokymosi stilius. Mokytojai retai skatina mokinius įsivertinti, apibendrinti veiklą pamokoje ir išmokimo lygį, dažniausiai tai atlieka ne mokiniai, o mokytojai.

X mokykla		Y mokykla
<ul style="list-style-type: none"> Dalis mokytojų sėkmingai motyvavo mokinius siedami ugdomąją medžiagą su anksčiau įgytomis žiniomis, mokinių gyvenimo praktika ir patirtimi. Dalis mokytojų naudojo mokinius aktyvinančius, į ugdymo procesą įtraukiančius, bendradarbiauti skatinančius metodus – savarankiškas mąstymas, įvairi mokinių veikla ir pan. 	Daugelis mokinių pamokos metu atrodo lyg užmigę	<ul style="list-style-type: none"> Dauguma mokytojų naudoja tradicinius ugdymo metodus: aiškinimą, savarankišką darbą, pratybas, pokalbį klausimų ir atsakymų forma. Aktyvieji ugdymo metodai (darbas grupėmis, poromis, diskusijos, pristatymai, žaidimai) užfiksuoti daug rečiau. Daugumoje pamokų vyravo mokytojo monologas, klasėje buvo šurmulyš, girdėjosi replikos mokytojui, užduotys buvo retai tikslingos ir pagrįstos, neskatino mokinių motyvacijos, aktyvumo, retai rėmėsi mokinių žiniomis ir įgūdžiais. Dalyje pamokų veikla buvo neoptimaliai suplanuota, neatsižvelgiant į mokinių poreikius ir galimybes, todėl tai ir lėmė per lėtą pamokos tempą.

MOKYMO KOKYBĖ

Efektyvus mokinio ir mokytojo dialogas pamokoje sąlygoja gerą mokymo kokybę. Mokiniais svarbu, kad mokytojai suprantamai išaiškintų naujus dalykus, suteiktų galimybę apibendrinti, apmąstyti, būtų nuosirdūs ir visada gebantys padėti mokiniams. Pasiteiravus mokinių, ar mokytojai iš tikrųjų taip gerai atlieka savo darbą, paaiškėjo, jog, 53,5 proc. mokinių nuomone, per pamokas nėra taip gerai aiškinama, kad būtų suprantami ir sudėtingi dalykai. Tuo ypač nepatenkinti yra silpnai (58,7 proc.) ir patenkinamai (58,8 proc.) besimokantys mokiniai, gimnazistai (59,5 proc.) ir miestuose (57,4 proc.) gyvenantys mokiniai. X–XII kl. mokiniai (60,6 proc.) labiau nei VI–IX kl.

mokiniai (54,5 proc.) linkę manyti, kad mokytojai neišaiškina taip, kad būtų galima suprasti net sudėtingus dalykus.

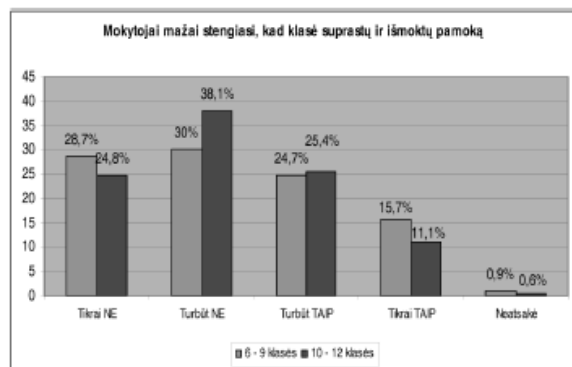
Remiantis X ir Y mokyklų pavyzdžiais, galime pamatyti, kad X mokykloje mokytojai sugeba tiksliai ir suprantamai paaiškinti, nes remiasi turimomis mokinių žiniomis ir gyvenimo praktika, atsižvelgia į mokinių galimybes ir poreikius. Bent vienam mokiniui nesupratęs naujos medžiagos, mokytojas visada noriai visai klasei arba individualiai paaiškina nesuprastus dalykus. Tuo tarpu Y mokykloje mokiniai vykdo visus mokytojo nurodymus, pripažįsta tik jo iniciatyvą. Mokiniai ne visada paprašo mokytojo pagalbos arba konkretesnio paaiškinimo, nes susiklostę tarpusavio santykiai ir bendravimas tarp mokinio ir mokytojo tam nėra palankūs, mokiniai bijo likti nesuprasti.

X mokykla		Y mokykla
<ul style="list-style-type: none"> Mokytojų aiškinimas yra tikslus ir suprantamas mokiniams, naujų dalykų aiškinimui panaudojamos jau turimos mokinių žinios. Mokytojai stengiasi ugdymo tikslus, uždavinius, veiklą ir priemones suderinti su mokinių poreikiais ir galimybėmis, tinkamai parenka veiksmingas užduotis. 	Pamokose mums taip gerai aiškinama, jog suprantame ir sudėtingus dalykus	<ul style="list-style-type: none"> Dalyje pamokų mokytojai siekia dialogo su mokiniais, bet vengia pripažinti jų iniciatyvą, mokytojai linkę vadovauti, o mokiniai vykdo jų nurodymus ir tampa pasyviais pamokos dalyviais. Dalis mokytojų savo veiklą planuoja tik bendrais sakiniais pasakydami, ko bus siekiama. Veiklą planuoja visiems mokslo metams, nekonkretindami temos arba pamokų ciklo plano, neskiria pakankamo dėmesio veiklos formų ir metodų, pasiekimų ir pažangos vertinimo bei įsivertinimo ar gautos informacijos panaudojimo planavimui.

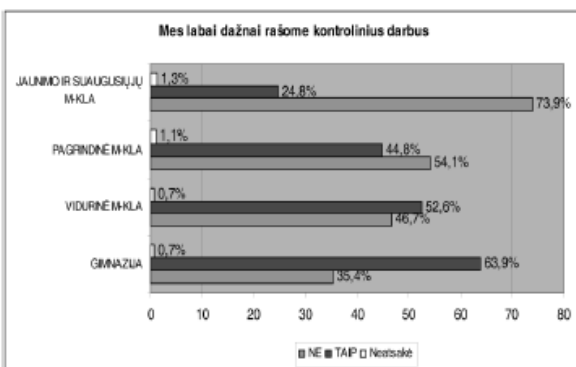
Nors daliai mokinių mokytojai nesugeba suprantamai išaiškinti tam tikros medžiagos per pamoką, 61 proc. mokinių nuomone, mokytojai vis dėlto stengiasi, kad klasė suprastų ir išmoktų pamoką, ypač tai pastebima vidurinėse mokyklose (62,2 proc.) ir didmiesčiuose (61,4 proc.). Baigiamųjų klasių mokiniai dažniausiai nurodo, jog mokytojai labai stengiasi padėti mokiniams per pamokas (5 diagrama). Mokinių tėvai taip pat pritaria mokiniams ir teigia, kad mokytojai sėkmingai atlieka savo darbą (76,2 proc. mokinių tėvų įsitikinę, kad mokytojai

sugeba suprantamai išaiškinti pamokų medžiagą).

Išorės vertinimo ataskaitose galima rasti pagrindžiančią informaciją, kad kai kuriose mokyklose mokinių ugdymas yra individualizuojamas ir diferencijuojamas, mokiniams organizuojamos konsultacijos, sudaromos galimybės pamokų ruošai, individualiai nagrinėjamos mokinių mokymosi problemos. Taip pat tose mokyklose dažniausiai mokinių iniciatyvos yra skatinamos ir palaikomos, atsižvelgiama į mokinių mokymosi stilių bei naudojami tinkami mokymo metodai.

5 diagrama

6 diagrama

MOKYMOSI KRŪVIAI

Mokiniai gana dažnai rašo kontrolinius darbus, taip pat 52,9 proc. visų apklaustų mokinių. Peršasi nuomonė, kad mokytojai ypač dažnai tikrina (matuoja), kokias žinias bei kaip išsamiai mokiniai įgijo per pamokas. Dažniausiai kontroliniai darbai yra rašomi gimnazijose (63,9 proc.), rečiausiai – jaunimo ir suaugusiųjų mokyklose (73,9 proc.) ir mažų miestelių bei kaimo vietovių mokyklose (51,5 proc.) (6 diagrama). X–XII kl. mokiniai (62,5 proc.) kontrolinius darbus rašo šiek tiek dažniau nei VI–IX kl. mokiniai (53,5 proc.).

Gali būti, kad mokiniai ne visada sugeba atskirti, ar mokytojai

jems skiria trumpus žinių patikrinimus, savarankiškus darbus, ar kontrolinius darbus. Tikėtina, situacija keistųsi, jei mokytojai tikslingiau su mokiniais aptartų vertinimo būdus, dažnumą, tikslingumą, patys mokytojai tarpusavyje laikytųsi susitarimų ir juos aiškiai perteiktų mokiniams.

Remiantis atrinktų X bei Y mokyklų išorės vertinimo ataskaitomis nustatyta, kad tose mokyklose, kuriose mokiniai kontrolinius darbus rašo ne taip dažnai, sudarytas kontrolinių darbų grafikas, kuriame fiksuota ne daugiau kaip vieną kontrolinį darbą per dieną, ir to grafiko laikomasi. Tuo tarpu tose mokyklose, kuriose mokiniai skundžiasi per dažniais kontroliniais darbais, mokymosi krūvio kontrolė organizuojama ir vykdoma nesistemiškai.

X mokykla		Y mokykla
<ul style="list-style-type: none"> Stengiasi tenkinti mokinių poreikius ir reguliuoti mokymo krūvius. Kontroliniai, savarankiški darbai dažniausiai organizuojami apibendrinant išeitą temą. Mokykloje yra kontrolinių darbų grafikas, kuriame mokytojai ne vėliau kaip prieš savaitę numato kontrolinio darbo datą ir informuoja apie tai mokinius. 	Mes labai dažnai rašome kontrolinius darbus	<ul style="list-style-type: none"> Nesistemiškai organizuojama ir vykdoma mokinių mokymosi krūvio bei mokiniams skiriamų namų darbų apimčių kontrolė. Žodiniu mokytojų susitarimu sudaromas kontrolinių darbų grafikas. Kontrolinių darbų optimizavimo sistema neįtikrina, kad mokiniams per dieną nebūtų skiriamas daugiau kaip vienas kontrolinis darbas.

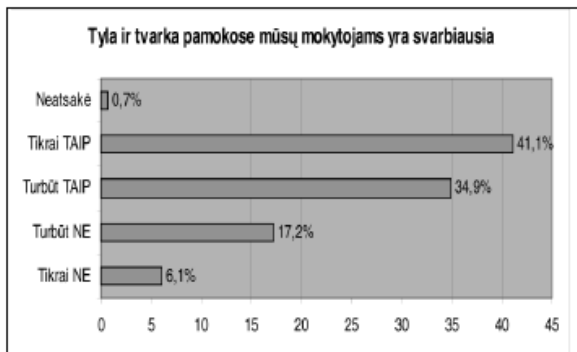
Daugiau nei pusė mokinių (52,9 proc.) taip pat pastebi, jog mokytojai užduoda tiek daug namų darbų, kad mokiniai vos spėja juos atlikti. Mokinių nuomone, daugiausia namų darbų užduodama gimnazistams (61,1 proc.) ir X–XII kl. mokiniams (59,2 proc.). Iš išorės vertinimo ataskaitų matyti, kad daugelyje mokyklų trūksta bendro mokytojų susitarimo dėl namų darbų skyrimo tikslingumo ir tvarkos, pasitaiko atvejų, kai užduodami namų darbai yra per didelės apimties, ne visada tikslingi, mažai susiję su darbu klasėje. Išorės vertinimo ataskaitose taip pat fiksuota, jog skirti namų darbai ne visada patikrinami, retai analizuojama jų atlikimo kokybė arba retai panaudojami vedant naują pamoką.

Nuomonių tyrime apie mokinių krūvius paaiškėjo ir tai, kad norint išmokyti, ko reikalauja mokytojas, mokiniams reikia daug mokytis savaitgaliais (69,5 proc. mokinių) bei norint gauti gerą pažymį reikia „beprotingai“ daug dirbti (60,4 proc. mokinių). Didelius mokymosi krūvius dažniausiai nurodo prasčiau besimo-

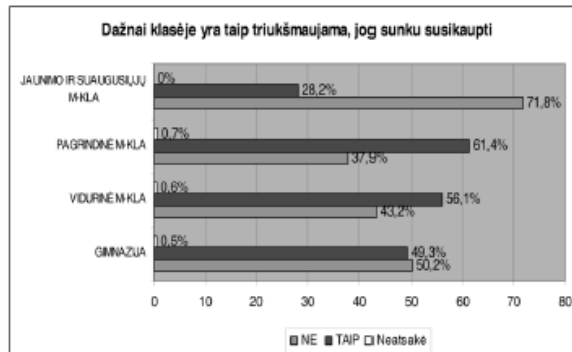
kantys mokiniai, X–XII kl. mokiniai bei mokiniai iš gimnazijų.

DRAUSMĖ PAMOKOJE

Mokinių drausmingumas ir susitarimų laikymasis pamokoje mokytojams yra be galo svarbus. Net 76 proc. mokinių teigia, kad tyla ir tvarka mokytojams yra svarbiausia (7 diagrama). Tačiau kad ir kaip tai būtų reikšminga mokytojams, mokiniai yra įsitikinę, kad visiškos tylos pamokoje mokytojams pasiekti nepavyksta. 55,5 proc. mokinių mano, kad klasėje yra taip triukšmaujama, jog sunku susikaupti. Dažniausiai mokinių nesusikaupimą ir triukšmavimą pastebi merginos (56 proc.), silpnai besimokantys mokiniai (58,6 proc.) ir mažuose miesteliuose, kaimuose gyvenantys mokiniai (56,5 proc.). Analizuojant duomenis pagal mokyklų lokalizaciją paaiškėjo, kad mažiausiai triukšmaujama jaunimo ir suaugusiųjų mokyklose, daugiausia – pagrindinėse mokyklose (8 diagrama).

7 diagrama

8 diagrama

Mokiniai skirtingai vertina mokytojų gebėjimą susitvarkyti su klasės drausme ir tvarka. Pastebėta, kad tyla ir aiški tvarka labiau vertinama tarp merginų ir X–XII kl. mokinių.

Daugumoje stebėtų pamokų išorės vertintojai pastebėjo vyraujančius draugiškus, šiltus ir pagarbius mokinių ir mokytojų, klasės draugų santykius, taip pat gerą mokinių elgesį ir drausmę, konstruktyvų mokinių ir mokytojų bendradarbiavimą. Svarbu nepamiršti, kad išorės vertinimo metu kasdieninį mokyklos gyvenimą gali veikti išorės vertintojo faktorius, todėl

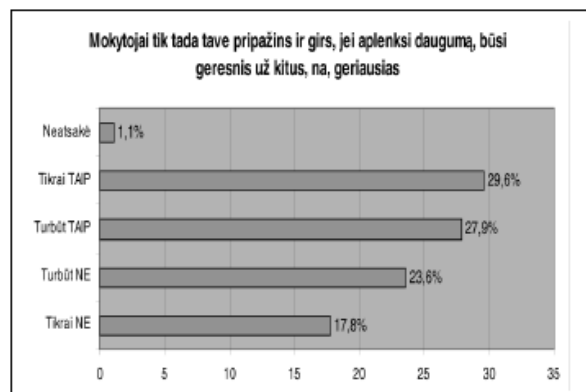
mokinių bei mokytojų elgesio standartai vertinimo metu gali būti kiek pasikeitę.

SANTYKIAI SU MOKYTOJAIS PAMOKOJE

Kiekvienoje pamokoje labai svarbu, kad vyktų ne tik formalus, bet ir neformalus bendravimas tarp mokinių ir mokytojo. Pamokoje labai svarbu, kad vyrautų abipusė pagarba, objektyvumas, nuoširdumas, išankstinės nuomonės nebuvimas. Iš nuomonių

tyrimo paaiškėjo, kad mokytojai kiek įmanoma stengiasi atsivėlgti į mokinių norus (taip teigė 67 proc. mokinių). Didžiausias dėmesys mokinių norams skiriamas jaunimo ir suaugusiųjų mokyklų (86,6 proc.) ir miestelių ar kaimo vietovių mokiniams (68,9 proc.).

Nors mokiniai dažniausiai nesiekia tarpusavyje varžytis, kad pamatytų, ką kiekvienas iš tiesų sugeba moksle, 57,5 proc.

9 diagrama

63,5 proc. mokinių teigia, jog mokytojai geriesiems mokiniams leidžia daugiau. Silpnai (70,9 proc.) ir patenkinamai (68 proc.) besimokantys mokiniai, gimnazistai (69 proc.), miestuose gyvenantys (65,2 proc.) ir vyresnių klasių (X–XII) mokiniai (69,4 proc.) daugiausia įsitikinę, kad mokytojai atsivėlgti į kiekvieno mokinio galimybes, įgūdžius ir bando prie prisiderinti (10 diagrama).

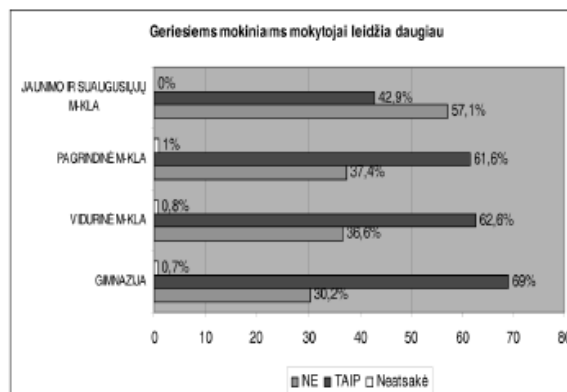
Mokytojai stengiasi padėti ir specialiuosius ugdymosi poreikius turintiems mokiniams: 54,4 proc. mokinių pastebi, kad mokytojai silpniesiems ir atsiliekantiems mokiniams skiria pakankamai dėmesio, rūpinasi jais ir stengiasi padėti iškilus bet kokias stresinei situacijai.

APIBENDRINIMAS

Išnagrinėjus ir apibendrinus mokinių ir jų tėvų nuomones, galima daryti išvadą, kad mokiniams pamokos dažniausiai įdomios ir nenuobodžios. Mokiniai ypač patinka, kai mokytojai taiko aktyviusius ugdymo metodus, atsivėlgti į mokinių poreikius ir galimybes, įtraukia juos į aktyvią veiklą per pamoką. Mokinių nuomone, pačios neįdomiausios pamokos vyksta gimnazijose, nes gimnazijų mokytojai, siekdami aukštų akademinį rezultatų, užkrauna didelius mokymosi krūvius mokiniams, pamokos mokiniams tampa sunkiu, monotonišku ir nuobodžiu darbu. Pasigendama įvairesnių pamokos organizavimo būdų paieškos.

Gimnazijų ir vidurinių mokyklų X–XII kl. mokiniai turi didžiausius mokymosi krūvius. Tyrimo metu užfiksuota, kad X–XII kl. mokiniai dažniausiai rašo kontrolinius darbus, daugiausia mokosi savaitgaliais ir turi daug dirbti, jei nori

mokinių pastebi, kad mokytojai mokinius pripažįsta ir giria tik tuomet, jei jie aplenkia daugumą (9 diagrama). Žinoma, mokytojai turi skatinti sveiką mokinių konkurenciją, tačiau labai svarbu, kad jie būtų skatinami bei giriami ir už mažus pasiekimus. Mokytojai turėtų užtikrinti, kad jų skatinama konkurencija tarp bendraklasių nesužlugdytų mokinio mokymosi motyvacijos, pasitikėjimo savo jėgomis, lūkesčių, tikslų.

10 diagrama

gauti geresnį pažymį.

Kiekvienas mokytojas turėtų planuoti ne tik savo, bet ir mokinių veiklą. Pastebėta, kad mokytojai vis dažniau tariasi su mokiniais, kaip turėtų vykti jų ugdymas(is), tačiau tradicinis pamokos organizavimas, kai pamokoje dominuoja mokytojas, naudojamos ne interpretacinės, o reprodukcinės ugdymo(s) strategijos, vis dar labai dažnas.

Kiekvienam mokytojui svarbu, kad mokiniai norėtų lankyti pamokas, atliktų visas užduotis. Mokytojams dažniau naudojant aktyviusius ugdymo metodus, informacinių ir komunikacinių technologijų galimybes ir pamokas siejant su mokinių patirtimi, mokymasis tampa įdomesnis, mokiniai daugiau nori mokytis. Kadangi mokiniai yra skirtingi, mokyklose turi būti ne tik mokomųjų dalykų, bet ir mokymo metodų įvairovė. Sėkmingiau dirbti mokytojui gali padėti savo paties darbo analizė ir įsivertinimas, bendradarbiavimas su kolegomis, dalijimasis gerąja patirtimi ir šių veiklų refleksija.

Mokytojų pagalba mokantis yra labai svarbi kiekvienam mokiniui, ypač turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių. Ugdymas(is) – ne tik akademinis žinių perteikimas. Išugdytas mokinių gebėjimas per pamoką tikslingai bendrauti, mokytis bendradarbiaujant, grupėmis aiškintis naują mokomąją medžiagą, modeliuoti ją remiantis jau turimomis žiniomis mokytojams padeda sėkmingiau organizuoti pamoką, pasiekti geresnių rezultatų, mažinti krūvį, mokymą daryti įdomesni.

Rugilė PARAVINSKAITĖ

Nacionalinės mokyklų vertinimo agentūros Mokyklų veiklos kokybės išorės vertinimo skyriaus vyriausioji specialistė

„Informacinės technologijos išlieka vienu iš švietimo prioritetų. Plačiau naudoti jas, – vadinasi, mažinti biurokratizmą, „popierizmą“, efektyviau ir atsakingiau valdyti švietimą“, – pabrėžė švietimo ir mokslo ministras Gintaras Steponavičius, dalyvavęs Kauno technologijos universitete vykusioje informatikų konferencijoje „Kompiuterininkų dienos 2009“. Konferencija buvo skirta Lietuvos kompiuterininkų sąjungos dvidešimtmečiui.

Vienas iš švietimo prioritetų

2008 m. duomenimis, Lietuvos bendrojo lavinimo mokyklose 8–9 mokiniai naudojami vienu kompiuteriu, 66,5 proc. mokytojų naudoja kompiuterius per pamokas, net 95 proc. mokytojų kompiuterius naudoja rengdamiesi pamokoms. Tų pačių metų duomenimis, 97 proc. mokyklų naudojami internetu, 67,6 proc. – sparčiuoju interneto ryšiu.

ŠMM inf.